

**Svar på fråga 2024/25:453 av Olle Thorell (S)
Hot mot Sveriges gröna omställning**

Olle Thorell har frågat mig vilka konkreta åtgärder jag avser att vidta för att möjliggöra en samexistens mellan försvarsintressen och utbyggnaden av havsbaserad vindkraft, i syfte att säkerställa Sveriges energiförsörjning och uppfyllandet av våra klimatmål.

Den militära upprustningen är en komplex uppgift som aktualiserar avvägningar i förhållande till andra samhällsintressen. Det följer även av 3 kap. 10 § första stycket miljöbalken att totalförsvaret och försvarsintresset ska ges företräde i avvägningen mellan oförenliga riksintressen. Regeringen fattade den 4 juli 2024 beslut om en nationell säkerhetsstrategi. I strategin konstaterar regeringen att det svåra omvärldsläge och de behov som gör upprustningen nödvändig medför att verksamhet av vikt för totalförsvaret ska tillmätas stor betydelse när avvägningar görs.

Enligt förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten är myndighetens huvuduppgift att försvara Sverige och allierade stater mot ett väpnat angrepp med utgångspunkt i det kollektiva försvaret inom Nato.

Regeringen överlämnade den 15 oktober 2024 propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) till riksdagen. Det allvarliga säkerhetsläget medför att det militära försvaret fortsatt måste stärkas och att upprustningen behöver ske i snabbare takt. För att lösa sina uppdrag är Försvarsmakten, och övriga myndigheter inom totalförsvarets militära del, beroende av möjligheten att kunna använda mark- och vattenområden, anläggningar och infrastruktur på ett ändamålsenligt sätt. Den tillväxt och förmågeökning som pågår förstärker behovet ytterligare.

Samtidigt som totalförsvaret ska växa pågår en klimatomställning där storskalig utbyggnad av fossilfri och stabil elproduktion är en förutsättning för elektrifiering och uppfyllnad av EU:s klimatmål. För att åstadkomma en långsiktigt hållbar utbyggnad av energisystemet krävs att hänsyn tas till andra berörda intressen, bland annat det militära försvaret.

Energiförsörjningen är avgörande för att skapa långsiktig konkurrenskraft. Regeringen har beslutat om en energipolitisk inriktningsproposition där en lång rad åtgärder föreslås för att stärka Sveriges energiförsörjning på kort, medellång och längre

sikt. Bland dessa kan nämnas förbättrade förutsättningar för landbaserad vindkraft, Kraftlyftet - ett investeringsstöd för att stärka elsystemets förmågor regionalt samt långsiktiga och stabila villkor både för ny och befintlig kärnkraft.

I tidigare regleringsbrev har Försvarsmakten fått i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar med samexistensfrågor. Av redovisningarna framgår bland annat att Försvarsmaktens möjligheter att bidra till utbyggnaden av vindkraft är störst i planeringsskedet, när mark- och vattenområdets lämplighet för vindkraft utreds.

Regeringen tillsatte i maj 2023 en utredning som analyserar hur regelverket för användning av havsområden vid etablering av vindkraft kan förbättras och hur tillståndsprövningen av vindkraft i Sveriges ekonomiska zon kan bli mer effektiv och tydlig. Syftet är att åstadkomma en prövningsordning som ger förutsättningar för en ökad utbyggnad av havsbaserad vindkraft, samtidigt som andra samhällsintressen, som exempelvis Sveriges försvarsförmåga, beaktas. Utredningen ska redovisa sina förslag till förbättringar den 13 december.

Förutsättningarna för etablering av havsbaserad vindkraft behöver utredas för varje enskilt projekt. Regeringen har gett tillstånd till tre havsbaserade vindkraftparker under sina första två år. Den förra regeringen gav tillstånd till en havsbaserad vindkraftpark under åtta års tid.

Stockholm den 27 november 2024

Pål Jonson